

MUNKAERŐPIACI IPARÁGI FÓRUM

2021. 02. 18. 15:00-16:15

EXKLUZÍV IVSZ
TAGI ESEMÉNY

IVSZ

MUNKAERŐPIACI FELMÉRÉS 2020

Enyhülés vagy szintlépés az informatikushiányban?

A **KIFÜ**, az **ITM** és az **IVSZ** konzorciumának megbízásából,
a **GINOP-3.1.1** „*Oktatási intézmények és IKT vállalkozások közötti együttműködés
ösztönzése és támogatása*” projekt keretében,
az **eNET Internetkutató és Tanácsadó Kft.** által megvalósított
„**Munkaerőpiaci felmérés**” eredményeinek bemutatása

Munkaerőpiaci Iparági Fórum
2021. február 18.

- I. Bevezetés
- II. Előzmények
- III. Módszertani háttér
- IV. A kutatási eredmények bemutatása
- V. Következtetések és javaslatok
- VI. További kutatási irányok

A projekt számokban:

- 3 140 cég (IKT és non-IKT);
 - 2 159 informatikus;
 - 1 785 11-12. osztályos diák;
 - 2 170 lemorzsolódott hallgató
- } kvantitatív (survey)
- 10 IKT cégvezetői mélyinterjú;
 - 22 hallgatói, 28 oktatói interjú;
- } kvalitatív (mélyinterjú)
- 10 706 db feldolgozott álláshirdetés.

- A hazai és nemzetközi piac évek óta nagymértékű, **fokozódó informatikai munkaerőhiányt** érzékel.
- 2015-ben a BellResearch megalapozó, **feltáró kutatást** készített az IVSZ és az NFM megbízásából → „22 ezer informatikus hiányzik a piacról”
- **GINOP 3.1.1 – Programozd a jövőd!** Az IVSZ által (részben a kutatás eredményeire alapozva) kezdeményezett, kiemelt projekt célja a probléma kezelése (kutatások, képzési programok, kommunikáció, motiváció, élményközpontok, stb.)
- **IVSZ Footprint kutatás 2019:** a digitalizáció minden ágazatra kiterjedt - és vele a digitális munkaerőhiány is.
 - GINOP 3.1.1 Ágazati digitalizációs mérési módszertan kidolgozása és tesztelése (Századvég Gazdaságkutató Zrt.)
- 2020-ban a GINOP 3.1.1 kiemelt projekt keretében az eNET végezte el a komplex kutatást; most csak az alábbi fő kérdésekre fókuszálunk:
 - **Mekkora a szakemberhiány, a foglalkoztatási potenciál?**
 - **Milyen informatikusokra és digitalizációs szakemberekre van szüksége a piacnak?**
 - **Képes-e a kínálat követni a keresletet (és miért nem)?**

2015

- **22 ezer informatikus hiányzik a piacról**
 - 3 ezer nyitott állás
 - évente 4 ezres növekedés a visszafogott (realista) tervek alapján
 - a következő két évre 22 ezres foglalkoztatási potenciál, ha rendelkezésre állna megfelelő mennyiségű és képzettségű szakember
- **Elsősorban az IKT-szektorban**

22
ezer

2020

- **44 ezerre nőtt a foglalkoztatási potenciál**
 - 9 ezer nyitott állás
 - évente 15 ezres növekedési terv a visszafogott (realista) tervek alapján → sokkal konkrétabb igények, tervek
 - két év alatt 44 ezres potenciál
- **Már nem csak az IKT-szektorban**
 - az informatikai iparág munkaerő-igénye és potenciálja nem csökkent, viszont
 - az egyéb iparágakban megnőtt az informatikus-munkaerő kereslet
- **A szakemberkibocsátás nem követi a munkaerőkereslet növekedését**

44
ezer

Keresleti oldal

- Informatikai végzettségekre, kompetenciákra vonatkozó munkaerő-piaci igények felmérése (CATI, CAWI – 3 140 cég)
- Informatikai ágazatban tipikus munkakörök kompetencia-elvárásainak azonosítása (CATI, CAWI – 345 érintett cég)
- Adatmonitorozás, trendelemzés (a hazai álláshirdetési piac adatgyűjtés alapú vizsgálata) (web scraper – 10 706 db hirdetés)

GAP elemzés

Kínálati/kibocsátási oldal

- IKT szakember kínálati előrejelzés (empirikus képzési adatok másodelemzése – KIR, FIR, OSAP, KSH, stb.)
- A felsőoktatásban informatika képzési területen tanulók lemorzsolódásának megértése (CAWI – 2 170 fő, interjú – 50 fő)
- MTMI irányban továbbtanulók külföldre áramlása (CAWI – 1 785 diák)
- IKT szakemberként dolgozó munkavállalók kvantitatív felmérése (CAWI – 2 159 fő)

**KUTATÁSI
EREDMÉNYEK**

- Informatikai munkakörben jelenleg **109 ezer munkavállaló dolgozik.**
- **9 ezer jelenleg is betöltetlen informatikai álláshely** van a munkaerőpiacon.
- **A következő 2 évben**
 - egy „**reális forgatókönyv**” (jelenlegi tervek) alapján **34 ezer,**
 - egy „**potenciális forgatókönyv**” (foglalkoztatási potenciál) alapján **44 ezer informatikust** vehet fel a piac.

Nem IKT (CATI): 2 506 cég
IKT (CATI/CAWI): 634 cég

Az IKT szektor mellett a non-IKT szektorokban is egyre nagyobb a kereslet az informatikusok és magas digitális felkészültséggel rendelkező szakemberek iránt.

- **Top3 legkeresettebb foglalkozás:** a következő két évben potenciálisan elhelyezkedni tudó 44 ezer informatikai munkavállalóból:
 - **12 ezer főt** foglalkoztatnának **szoftverfejlesztőként, szoftvermérnökként,**
 - **7 ezer főt rendszergazdaként, általános rendszeradminisztrátorként,**
 - és **6 ezer főt rendszertervező, architect, üzleti elemző** pozícióban.
- **Felsőfokú iskolai végzettség** iránti igény kiemelkedő (az álláshelyek kb. 72%-ában).

- **16 tipikus munkakör** vizsgálata – kiemelve a legelterjedtebbek:

- alapszintű vagy középszintű ügyfélszolgálati munkatárs; adatbázis tervező; szoftvertesztelő; **szoftverfejlesztő; IT értékesítő;** mobilfejlesztő; adatbázis adminisztrátor; webfejlesztő; **rendszergazda, általános hálózat-hardver-szoftver adminisztrátor;** fejlesztő és üzemeltető mérnök (DevOps mérnök); üzleti elemző; IT rendszertervező; adattudós, adatelemző; IT projektmenedzser; adatbázisfejlesztő; informatikai, távközlési vezető.

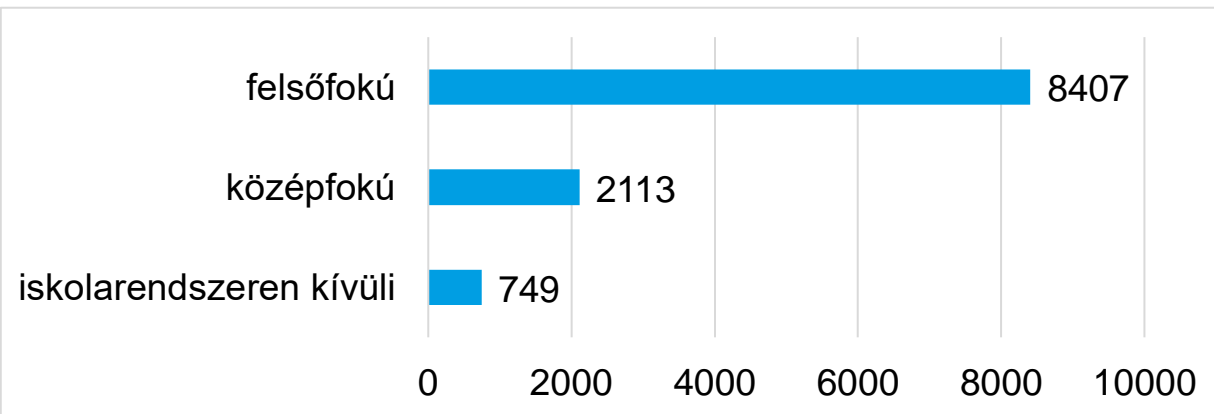
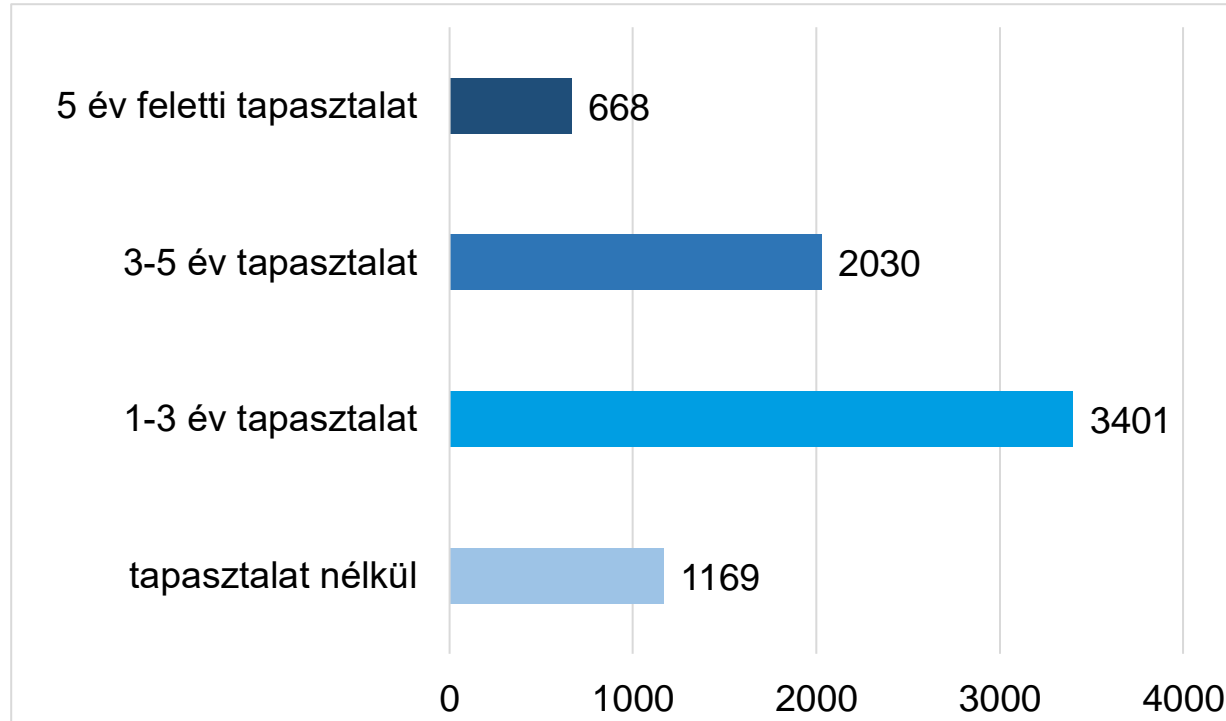
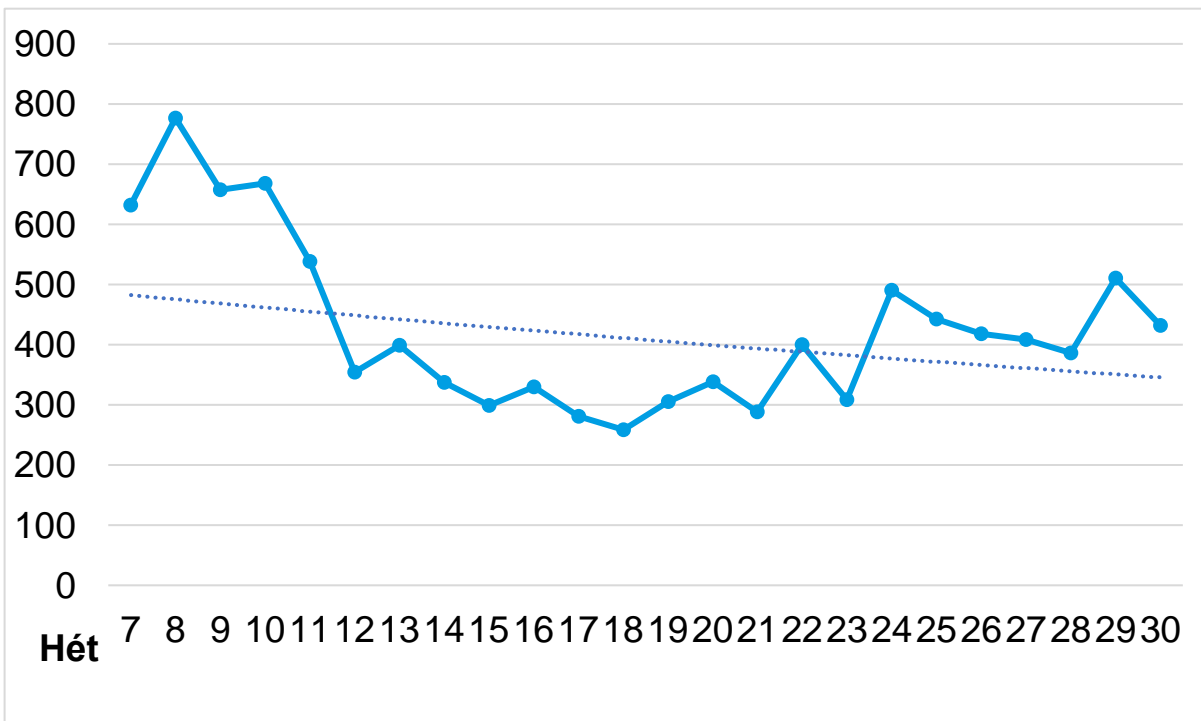
Nem IKT (CATI): 2 506 cég
IKT (CATI/CAWI): 634 cég
Tipikus munkakörök
kapcsán érintett: 345 cég

Kiemelkedő igény a kulcs- és interperszonális kompetenciák iránt:

- a **problémamegoldó készség,**
- az **önálló munkavégzés, önmenedzsment** és
- a **strukturált gondolkodás, átlátó és rendszerező képesség** iránt.

- Kevésbé tulajdonítanak jelentőséget a **kommunikációs** (empatikus, előadói) képességeknek.
- **Háttérbe szoruló kompetenciák:** munkafolyamatok menedzseléséhez kapcsolódó ismeretek, közgazdasági és üzleti ismeretek, jogi ismeretek.

Álláshirdetések monitorozása

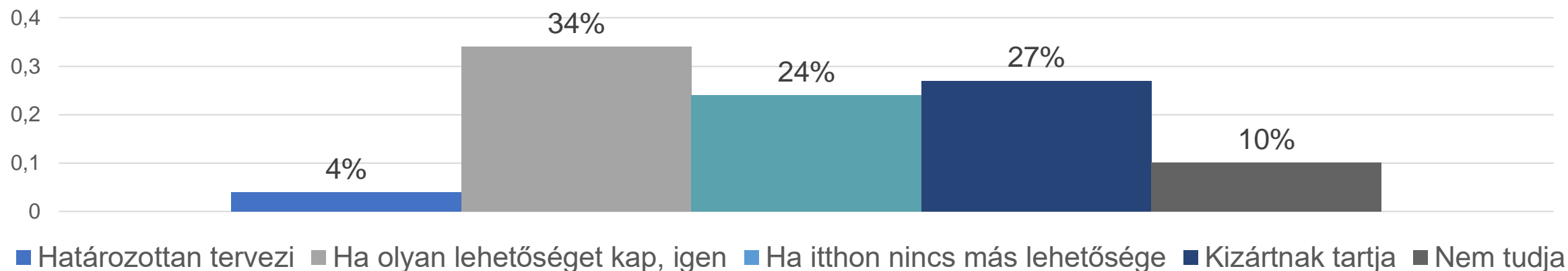
Az álláshirdetések száma szerint **kiemelkedő munkakörök**: DevOps mérnök; szoftverfejlesztő; mobilfejlesztő és a webfejlesztő

Összesen 10 706 db hirdetés alapján

- 64%-uk tapasztal **szakemberhiányt**.
- A **pályára lépés fő motivációi: vonzó karrierlehetőség, terület iránti érdeklődés.**
- Munkájuk **legnagyobb pozitívumának a szakmai kihívásokat tartják.**
- Az IKT foglalkoztatási profil fontos összetevője a **bér**, melynek szektorális **átlaga az országos átlag fölött** van (KSH Bértarifa).
- A válaszadók **34%-a** rendelkezik nettó **400 ezer forint feletti** fizetéssel.
 - **a fővárosban dolgozók közel 30%-kal többet keresnek** vidéki társaiknál.
- A válaszadók **26%-a gondolkodott már pályaelhagyáson. Leggyakoribb okok:**
 - más terület iránti érdeklődés;
 - alacsonynak tartott bér (elsősorban nemzetközi viszonylatban, valamint a felelősség arányában);
 - „kiégés”.
- Informatikai munkakör betöltéséhez szükséges készségek:
 - **tanulási készség (95%)**
 - rendszerben gondolkodás, rendszerező képesség (90%),
 - kreativitás (82%).

CAWI: 2 159 munkavállaló

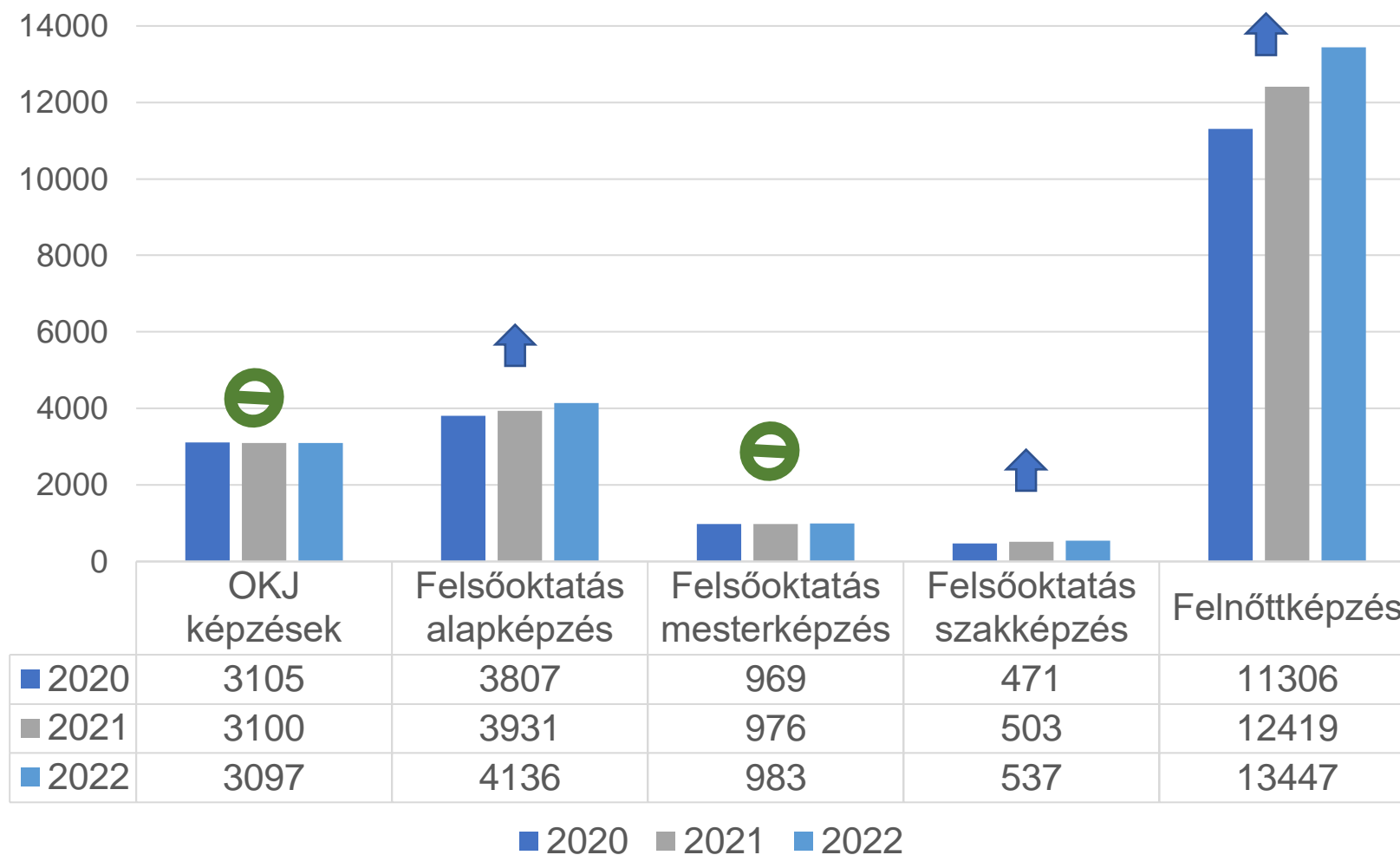
A következő 2 évben elképzelhetőnek tartja-e, hogy külföldre költözzön munkavállalás céljából?

Az **ország elhagyásának okai** azok körében, akik elképzelhetőnek tartják a következő 2 évben:

- **magasabb fizetés** (64%),
- **jobb munkakörülmények** (34%),
- **szakmai fejlődési lehetőség** (34%).

Szakemberkínálati előrejelzés

- Ökonometriai és statisztikai regressziós módszerekkel

A **2020-2022-es időszakban** várhatóan a következők szerint alakul a kibocsátás:

- **OKJ szakmák** – stagnál;
- **alapképzés** – enyhe növekedés;
- **mesterképzés** – stagnálás;
- **felsőoktatási szakképzés** – enyhe növekedés;
- **felnőttképzés** – jelentősebb növekedés (ebből **évente 2 ezer fő** körül alakul a **bootcamp** jellegű képzésen végzettek száma).

- A 2006-2015 között bármely informatika képzést megkezdő hallgató több, mint fele – 52% – lemorzsolódott (FIR).
- Megkérdezettek **70%-a** – a szak nem felelt meg az elvárásainak.
- Lemorzsolódás **okai** szerint 3 fő csoport azonosítható:
 - tanulmányi nehézségek, képzéssel való elégedetlenség, motivációvesztés, **szociális nehézségek** – rosszabb szociális háttér, gyenge tanulmányi eredmények;
 - csak **tanulmányi nehézségek** és a **képzéssel való elégedetlenség** – jó szociális háttér;
 - **munkavállalás** – rosszabb szociális háttér, átlagon felüli tanulmányi eredmények.
- Összességében a volt hallgatók válaszai alapján a legerősebb ok a **motivációvesztés**, legkevésbé a családi okok jellemzőek.
- Az oktatók inkább a **munkaerőpiac** elszívó hatását emelték ki:

CAWI: 2 170 fő
Interjú: 22 hallgató +
28 oktató

*„Első körben nem is otthagyni akarták az egyetemet, hanem átmentek levelezőre azzal, hogy **majd befejezi valahogy a munka mellett**. Aztán ezek közül sokan így se fejezik be, mert azt látják, hogy semmi értelme itt szenvedni az egyetemen, **ugyanúgy megkapja a fizetését, ha nincs diplomája akkor is.**”*

(Oktató)

→ Jelentős részük mégis informatikus lesz

Szakirodalom:

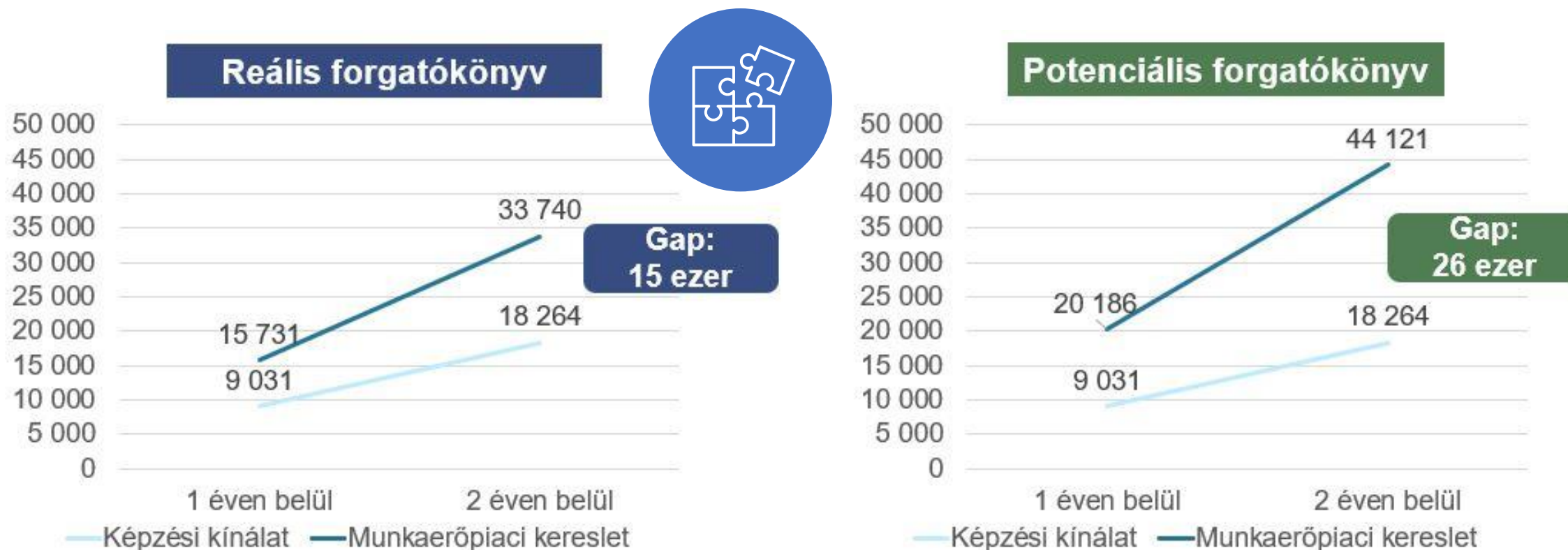
- **Az MTMI szakok nem népszerűek a középiskolások körében – a túljelentkezés mértéke nem számottevő, nincs valódi verseny a bekerülésért.**
- **MTMI tárgyakból a teljesítménye évfolyamonként romlik.**

Kérdőíves adatfelvétel:

- **A továbbtanulni tervezők kb. harmada tanulna tovább MTMI képzésen, akiknek kb. 45%-a informatika képzési területen (is).**
- **A nem MTMI területen továbbtanulni tervezők kb. ötödét érdekli a választott területen belül a digitalizáció témaköre (legnagyobb arányban: agrár, államtudományi, társadalomtudományi, művészeti képzések; legkisebb arányban: pedagógus képzés).**
- **A hazai felsőoktatási intézményekről a diákok többsége negatív véleménnyel van, az **oktatás minősége és színvonala** szerintük **külföldön magasabb**, de mégis az MTMI és az egyéb képzés iránt érdeklődők esetében is **81-82% itthon tanulna tovább.****

CAWI: 1 785 diák (11-12. osztály)

GAP-elemzés: mennyiségi hiány

A **reális forgatókönyv** szerinti kereslettel (34 ezer fő) számolva **két év múlva 15 ezer fő** lehet a különbség a piaci kereslet és a képzési kibocsátás között, de a **kereslet növekedésének potenciális maximumával** (44 ezer fővel) számolva a **hiány megközelítheti a 26 ezret is.**

GAP-elemzés: minőségi hiány

2 éves
időtáv

Kereslet (szcenáriók)

Kibocsátás

Gap

„Realista”

„Potenciális”

Prognózis

(egyéb befolyásoló tényezők nélkül)

Összes szint

34
ezer fő

44
ezer fő

18
ezer fő

-15
ezer fő

-26
ezer fő

Egyetemi mester,
MSc

10 200

13 300

2 e

-8 200

-11 400

Egyetemi alap,
BSc

14 000

18 300

6 100

-7 900

-12 200

Bootcamp

*

*

4 000

+

+

OKJ/középfokú

9 200

12 100

6 200

-3 000

-5 900

- **A szakemberhiány 2015 óta jelentősen nőtt, és a következő 2 évben várhatóan tovább nő**
 - a jelenleg is **nyitott állások száma háromszorosára**, 3 ezerről 9 ezer főre nőtt.
 - a **foglalkoztatási potenciál duplájára**, 22 ezerről 44 ezer főre emelkedett.
- **A legnagyobb hiány a magasan képzett szakemberek esetén tapasztalható**
- Az IKT ágazat mellett **egyre nagyobb súlyt képvisel a többi iparág**
 - egyre több ágazat egyre több vállalkozása lép a **digitális átalakulás útjára**.
 - már nem csak **alpműködésük**, hanem **fejlesztéseik** digitális dimenzióit is egyre többen házon belüli szakemberekkel kívánják megoldani.
- **A képzési kibocsátás sem mennyiségi értelemben, sem strukturálisan, sem pedig minőségi szempontból nem tudja követni a munkaerőpiac növekvő igényét.**
- Amennyiben nem történik jelentős változás az informatikai oktatás területén, **a szakemberhiány elkerülhetetlenül tovább növekszik.**

- A kereslet és a kínálat közötti eltérés olyan mértékű, hogy azt önmagában a felsőoktatás átalakítása nem képes megoldani, **komplex, több beavatkozási pontból álló, összefüggő stratégiára van szükség.**
- **Javasolt beavatkozási pontok:**
 - A köznevelés digitális átalakítása, a DOS é DMP következetes végrehajtása,
 - Az informatikai felsőoktatási képzés bemeneti és kimeneti jellemzőinek minőségi fejlesztése
 - Vonzó és versenyképes hazai felsőoktatási (IT és interdiszciplináris) képzések
 - Munkavállalók hazai munkavállalásának ösztönzése, a külföldön dolgozó magyar informatikusok számára vonzó ajánlatok
 - A szakképzés és a felnőttképzés digitális megújítása
 - Kormányzati elköteleződés és támogatás a bootcamp képzési forma mellett
 - A hazai informatikus munkaerőpiac igényeire rugalmasan reagáló támogatási konstrukciók és programok létrehozása

Az álláspiac további monitorozása web scraper segítségével, összehasonlító elemzés készítése.

A 2020-ban lebonyolított részkutatások közül a legfontosabbak megisméltése.

A digitális munkaerőpiac mérési rendszerének kidolgozása.

Digitális munkaerőpiaci monitoring rendszer kialakítása és működtetése: **éves jelentések** készítése.

Észrevétel? Hiányérzet? Javaslat a jövőbeli kutatások tartalmára? Kérjük írja meg
Mikó Fruzsínának:
miko.fruzsina@ivsz.hu

KÖSZÖNJÜK SZÉPEN A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

A **KIFÜ**, az **ITM** és az **IVSZ** konzorciumának megbízásából,
a **GINOP-3.1.1** „*Oktatási intézmények és IKT vállalkozások közötti együttműködés
ösztönzése és támogatása*” projekt keretében,
az **eNET Internetkutató és Tanácsadó Kft.** által megvalósított
„**Munkaerőpiaci felmérés**” eredményeinek bemutatása

Munkaerőpiaci Iparági Fórum
2021. február 18.